

Newsletter Centrální harmonizační jednotky – druhé pololetí 2024

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí

V prvním pololetí roku 2024 byl usnesením vlády schválen věcný záměr zákona o řízení a kontrole veřejných financí a Ministerstvu financí byl uložen úkol vypracovat a předložit vládě návrh paragrafového znění zákona do 30. září 2024. Termín pro předložení návrhu zákona byl Centrální harmonizační jednotkou (CHJ) Ministerstva financí splněn a vláda 6. listopadu usnesením č. 772 schválila návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí a předala ho dále Poslanecké sněmovně. Návrh zákona byl 30. ledna 2025 Poslaneckou sněmovnou projednán v prvním čtení a přikázán k dalšímu projednání výborům se zkrácenou lhůtou 30 dnů.

Aktuální verze návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí a souvisejícího změnového zákona jsou včetně průběžných informací o stavu legislativního procesu uveřejňovány na [internetových stránkách Ministerstva financí](#). Za předpokladu úspěšného absolvování legislativního procesu by měl zákon o řízení a kontrole veřejných financí vstoupit v platnost od roku 2026 a s účinností od ledna 2027 poté nahradit stávající zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

Kulaté stoly a pracovní skupiny

Kromě účasti zaměstnanců CHJ v pracovních skupinách vedených různými ministerstvy, např. Pracovní skupině Národního orgánu pro koordinaci, Pracovní skupině Metodika, Koncepce veřejné správy a další, se již pravidlem stalo pořádání kulatého stolu Centrální harmonizační jednotkou se zástupci úřadů zabývajících se kontrolou veřejných zakázek. Již čtvrté setkání bylo tematicky zaměřeno na zakázky, které tvoří funkční celky nebo jsou pravidelné povahy a problematické přístupy zadavatelů v těchto zakázkách.

Pravidelnou pracovní skupinou vedenou CHJ je Pracovní skupina Kontrola audit nesrovnalosti (PS KAN) pro EU fondy. Hlavními body jednání bylo stále se vyvíjející téma prekluzivních lhůt a zjednodušené metody vykazování včetně financování nesouvisejícího s výdaji. CHJ poskytla zástupcům řídicích orgánů také vodítka k provádění analýz rizik pro výběr vzorku kontrol na základě analýzy dat z monitorovacího systému.

Metodická činnost a vzdělávací aktivity

Ve druhém pololetí roku 2024 vydala CHJ celkem tři aktualizace metodických pokynů. Dílčí aktualizace proběhla u [Metodického pokynu CHJ č. 8](#), který upravuje náležitosti ročních zpráv o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě – předmětem této aktualizace byla úprava specifik pro vykazování kontrol prováděných na prostředcích v rámci Národního plánu obnovy. Aktualizace Metodického pokynu [CHJ č. 3 „Metodika veřejného nakupování“](#) byla zaměřena nejen na zohlednění změny v zakázkovém zákoně, ale zejména na doplnění postupů a návazností na řídicí kontrolu. Taktéž byly aktualizovány příklady z praxe. Obsahově nejrozsáhlejší aktualizací poté prošel [Metodický pokyn CHJ č. 5 „Statut interního auditu“](#), který byl komplexně revidován s ohledem na účinnost Globálních standardů interního auditu (vydávané IIA), které od ledna lednu 2025 nahrazují stávající Mezinárodní standardy interního auditu.

Komplexní revizí ve druhé polovině roku 2024 rovněž prošly studijní texty ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby Audit – text učebních skript a také seznam zkušebních okruhů pro úřednickou zkoušku v oboru Audit. Aktualizace je zveřejněna s platností od 7. listopadu 2024 na [internetových stránkách Ministerstva vnitra](#). Obdobně jako Metodický pokyn CHJ č. 5 i komplexní úprava skript reflektuje nové Globální standardy interního auditu.

Ve druhém pololetí roku 2024 bylo dále vydáno [Stanovisko CHJ č. 5](#). Jedná se o metodické upřesnění k provádění předběžné řídicí kontroly v době vyhlášeného stavu nebezpečí, které bylo vydáno v souvislosti s řešením následků povodní na podzim roku 2024.

Centrální harmonizační jednotka pokračovala v intenzivní metodické podpoře orgánů veřejné správy formou školicích aktivit. Celkem 15 školení, seminářů a praktických workshopů pořádaných prezenční, hybridní i čistě online formou se zúčastnilo téměř 1 000 zaměstnanců ze státní správy a územní samosprávy. Část školení proběhla ve spolupráci s krajskými úřady přímo ve vybraných krajích České republiky.

Spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a hlášení nesrovnalostí

Centrální kontaktní bod AFCOS (dále také „CKB AFCOS“) spolupracoval jako národní partner úřadu OLAF na jeho správních vyšetřováních v rámci plnění role koordinační služby pro boj proti podvodům v oblasti správně právní. CKB AFCOS zabezpečoval zajištění a sběr prvotních podkladů pro vyhodnocení účelnosti zahájení nebo pokračování vyšetřování a zajišťoval dokumenty nebo doplňující informace potřebné pro další úspěšný průběh vyšetřování OLAF, a to včetně spolupráce při kontrolách na místě. Ve druhé polovině roku 2024 spolupracoval CKB AFCOS, kromě starších probíhajících případů, také na osmi nových vyšetřování úřadu OLAF.

CKB AFCOS zajišťuje také hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF. V jednotlivých čtvrtletích roku 2024 byl opět zaznamenán vzrůstající počet hlášených případů oproti předchozímu roku. Vyšší počty nesrovnalostí souvisí s dobíhajícími procesy po ukončení programového období 2014-2020 (následné kontroly a audity, případná šetření PČR) v souběhu s aktuálním programovým obdobím.

CKB AFCOS se v roce 2024 musel vypořádat s aktualizací informačního systému EK AFIS-IMS (dále jen „IMS“), kde základem bylo kompletní přenastavení zdrojového kódu. Data byla migrována z původního informačního systému do nového. V rámci tohoto vývoje došlo k nutnosti rozšíření systému o nová pole, na základě vyhodnocení dat z předchozí verze informačního systému IMS a jejich následné analýzy. Na základě provedené aktualizace AFIS-IMS byl na národní úrovni řešen modul Hlášení nesrovnalostí – vnější úroveň tak, aby data, která požaduje úřad OLAF, byla řídicími orgány dodána na CKB AFCOS.

V rámci programového období 2021-2027 byla řešena povinnost uložená obecným nařízením, kdy koncept takzvaných vzájemně propojených nesrovnalostí byl zapracován a z části i otestován v rámci monitorovacího systému MS2021+. Přístup do tohoto modulu lze získat po absolvování e-learningového kurzu, který je vyhlášen v rámci modulu Vzdělávání v MS2021+. V roce 2024 rovněž pokračovala identifikace a reporting nových nesrovnalostí i aktualizace nesrovnalostí již nahlášených v rámci Národního plánu obnovy (dále jen NPO). Ve spolupráci s Delivery unit Ministerstva průmyslu a obchodu byly aktualizovány metodické pokyny k implementaci NPO. CKB AFCOS se také aktivně účastnil pracovní skupiny Metodika NPO, kde byly projednávány různé aspekty řešení nesrovnalostí.

Další oblastí, kterou CKB AFCOS zajišťuje, je shromažďování, analýza a zpracování pravomocných rozsudků v oblastech, kde došlo k poškozování finančních zájmů EU. Útvar CKB AFCOS o konkrétních pravomocných rozsudcích přímo informuje příslušná generální ředitelství Evropské komise a kompetentní lokální kontaktní body AFCOS. Lze uvést, že kromě jednoduše prokazatelných podvodných jednání se objevují i podvody, kdy dochází k sofistikovanějšímu padělání dokumentace, předkládaných dokladů či vytváření umělých fakturačních řetězců s cílem maximálního čerpání dotačních prostředků. Data získaná z rozsudků ukazují, že nedochází k zásadním odchylkám v oblastech

a typech porušení pravidel. Většinou se jedná o rozsudky, které se váží na projekty spolufinancované z programového období 2007-2013, ale objevují se také případy k programovému období 2014-2020.

Revize výdajů

Ve druhé polovině roku 2024 probíhaly přípravné analytické práce pro revizi výdajů v oblasti dotací na regionální politiku státu. Cílem této revize bude posoudit explicitní i implicitní regionální politiku a její dopady z hlediska účelnosti a efektivity. Ve spolupráci s MMR budou posuzovány též dosažené výsledky, přičemž MMR bude v rámci projektu analyzovat zejména územní dimenzi regionální politiky a MF otázky účelnosti a efektivity.

V rámci týmu revize výdajů byly dále zahájeny přípravné analytické práce a sběr dat pro revizi výdajů v oblasti pojištění majetku státu a byly realizovány dvě analýzy připravovaných investičních projektů z národních zdrojů.

Plány na 1. pololetí roku 2025

V roce 2025 bude CHJ zajišťovat potřebnou podporu k probíhajícímu legislativnímu procesu zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Jedná se například o komunikaci s příslušnými výbory Poslanecké sněmovny či Senátu a přípravu podpůrných materiálů pro jejich jednání.

V návaznosti na aktualizaci Metodického pokynu CHJ č. 5 „Statut interního auditu“ je rovněž plánována aktualizace Metodického pokynu CHJ č. 6 „Manuál interního auditu“ s ohledem na Globální standardy interního auditu.

CHJ rovněž plánuje zahájit práce na novele zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, která by měla proběhnout ve spolupráci se zástupci krajských úřadů podílejících se na přezkoumávání hospodaření. Cílem novely je především zjednodušení stávajícího zákona a redukce některých obsoletních ustanovení.

Po celý rok 2025 budou pokračovat školicí aktivity dle vzdělávacího katalogu CHJ, a to nejen prezenční formou, ale také v online podobě. Pokračovat budou i školicí aktivity v krajích, a také specificky zaměřená školení pro konkrétní orgány veřejné správy nebo lokální kontaktní body AFCOS. Všechna školení, workshopy a semináře jsou představeny ve [Vzdělávacím katalogu CHJ pro jaro 2025](#). Na květen CKB AFCOS plánuje jarní seminář k ochraně finančních zájmů EU pro lokální kontaktní body sítě AFCOS. Lokální kontaktní body budou také proškoleny v práci s informačním systémem pro hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF (IMS). V roce 2025 očekáváme další technické a následně i metodické změny v IMS podle již oznámených požadavků úřadů OLAF. Dá se předpokládat dokončení implementace propojených nesrovnalostí v MS2021+. Na webu Ministerstva financí jsou také sdíleny [online záznamy školení](#) k již vydaným metodickým pokynům a oblastem, které CHJ gesčně pokrývá.

Kontrolní zjištění orgánů vykonávajících veřejnosprávní a další obdobné kontrolní činnosti budou nadále součástí pravidelných kulatých stolů pořádaných Centrální harmonizační jednotkou s cílem maximální možné harmonizace jejich rozhodovací praxe. Na jaro 2025 je naplánován pravidelný kulatý stůl mezi zástupci Ministerstva financí, Finanční správy a Nejvyššího kontrolního úřadu.

V oblasti revize výdajů bude pokračovat revize výdajů v oblasti regionální politiky a revize výdajů v oblasti pojištění majetku státu.